

Ústav teorie a praxe ošetrovatelství 1.LF UK

Oponentský posudek

Název práce: Úloha sestry-laktační poradkyně- v edukaci kojící ženy
Autor práce: Jana Vodičková
Vedení práce: Mgr. Lenka Nováková
Oponent: MUDr.Magdalena Paulová, CSc.

Práce se zabývá postavením, náplní práce, formami činnosti, místem působení a dalšími aspekty nově vznikajícího odvětví zdravotní péče – laktačním poradenstvím. Jedná se druhou podobně rozsáhlou prací u nás. Vychází z už poměrně rozsáhlých vlastních praktických zkušeností diplomantky, což je na zaměření a obsahu práce zřejmé a zvláště cenné.

Diplomantka si vytkla tři zásadní cíle své práce:

- souborné představení všech forem činnosti sestry-laktační poradkyně(edukace kojící ženy v různých situacích
- monitoring efektivity a oprávněnosti činnosti laktační poradkyně na gyn.-por.odděleních ze subjektivního pohledu jiných zdravotnických profesí(dětských sester, por. asistenek, lékařů) i kojících matek
- zhodnocení objektivní potřeby zvyšování úrovně teoretických znalostí a praktických dovedností na základě výsledku testu vědomostí u různých kategorií zdravotnických pracovníků , kteří se s otázkami podpory kojení setkávají

Práce má dvě základní části, část teoretickou a empirickou.

V teoretické části je stručně uveden současný stav podpory kojení u nás, včetně historického pohledu. Charakterizovány jsou obě kategorie poradců- laická a odborná(zdravotnická), náplně jejich činnosti a okruh jejich působnosti, bazální praktické osobní zkušenosti a teoretická úroveň, která je u obou kategorií rozdílná. Dále se teoretická část práce věnuje spektru činnosti laktační poradkyně- zdravotnice. Chronologicky začíná předporodní přípravou těhotných, peripartální činností poradkyně, náplní činnosti po porodu patologického nezralého a jinak hendikepovaného novorozence(a jeho matky).

Ze speciálních situací je popsána náplň poradenství u vícečetných porodů, tandemového kojení, poradenství při řešení nejčtetnějších problémů ze strany matky a dítěte, postupy při odstavování. Poslední kapitolou této části práce je návrh forem činnosti laktační poradkyně, proporce teoretické a praktické části edukace, vedlejší nezbytné činnosti(správná indikace a používání pomůcek pro kojení) a shrnutí zásad správné výživy kojící matky. V této části je zřejmý osobní přínos diplomantky, protože většinu forem běžně používá a má s nimi praktické zkušenosti ze své činnosti na porodnici i v terénu.

Teoretická část tvoří asi 1/3 celé práce.

Empirická část se zabývá testováním 7 hypotéz na 3 skupinách: 92 laktačních poradkyň
 158 zdravotníků
 75 kojících matek

Skupiny jsou poměrně rozsáhlé a dobře charakterizované. Oslovené skupiny byly původně větší, návratnost dotazníků kolísala 81-93%

Metodou výzkumného šetření byla analýza dotazníků a řízený rozhovor. Na základě malé pilotní studie byly některé otázky přeformulovány s cílem poskytnout i odpovědi netradiční a subjektivně zaměřené. Všechny 3 dotazníky jsou uvedeny v příloze. Dotazníky byly zaměřeny na

činnost a přínos a potřebnost laktační poradkyně v podpoře kojení z pohledu členů všech 3 skupin. Měly i část vědomostní, která měla zmapovat úroveň znalostí z oblasti podpory kojení u respondentů (vesměs základní úroveň) a výsledek pak byl korelován se subjektivním hodnocením potřebnosti lakt. poradkyně na oddělení.

Testované hypotézy:

- 1/ laktační poradkyně – zdravotníci mají vyšší než středoškolské vzdělání *
- 2/ lakt.poradkyně se v otázkách podpory kojení více vzdělávají než ostatní zdravotníci *
- 3/ v práci lakt. poradkyň převažuje edukační činnost, je jimi hodnocena jako nejdůležitější *
- 4/ členové zdrav.týmu nepovažují edukační činnost za nejdůležitější část náplně její práce *
- 5/ činnost lakt. poradkyně není týmem dostatečně ceněna *
- 6/ zdravotníci nemají dostatek odb.znalostí, aby mohli kojící matku učit technice kojení ani řešit problémy při kojení správně. Nemají také dostatek informací o existenci odborné pomoci při řešení obtíží. *
- 7/ kojící žena oceňuje činnost lakt. poradkyně bez ohledu na charakter a míru obtíží *

Výsledky testování hypotéz jsou prezentovány formou sloupcových grafů procentuálního zastoupení a komentovány v diskuzní části.

Hlavní přínos této části práce je v tom, že se prokázalo, že ani matky ani zdravotníci, ač nemají dostatek odborných znalostí, často na bazální úrovni, si potřebnost tohoto segmentu péče uvědomují a i když edukační činnost nehodnotí jako nejdůležitější, svým způsobem si jí i váží. Laktační poradkyně se nesetkávají vždy s vstřícností a pochopením ze strany zdravotníků a z toho občas plyne i jejich osobní nejistota a nedostatek charismatického projevu navenek, ač k tomu objektivně často není důvod. Výsledky šetření diplomantky to potvrzují.

V diskuzi jsou uvedeny zajímavé informace, např.: o informovanosti matek samotných a jejich orientaci v používání internetu při získávání informací

Empirické části lze vytknout jistou nepřehlednost grafů. Používány jsou 2 sloupce (jeden znázorňuje procentuální zastoupení a druhý počet případů) což není obvyklý způsob konstrukce. Rovněž zvolené měřítko při nízkém počtu případů neposkytuje dostatečnou rychlou orientaci. Pro přehlednost by bylo lepší výraznější členění textu do odstavců.

Citací je dostatek, celkem 71 položek, brožur, článků i jiných medií.

Pro snadnější orientaci jsou citace uváděny v zápatí na příslušných stránkách a očíslovány, což však chybí na jejich seznamu. U monografií nejsou uváděny strany citace.

Názvy některých institucí (např. WHO a UNICEF) nejsou v práci uváděny v oficiálním překladu.

Fakt, že skupiny respondentů pocházejí převážně ze dvou pracovišť, které se liší úrovní podpory kojení (Baby friendly a ne-Baby friendly oddělení) nebyl využit k podrobnější analýze. Lze předpokládat, že by přinesl zajímavé výsledky a zpracování se nabízí pro budoucnost.

Předloženou diplomovou práci považuji za velmi dobrou a doporučuji ji k obhajobě.

Diplomovou práci hodnotím klasifikačním stupněm

1

V Praze, 1.6.2006

MUDr. Magdalena Paulová, CSc.